

IZGRADNJA PREPORUKA ZA RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE

Stanić, Žana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:704980>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-09**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Sveučilišni prijediplomski studij (Ekonomska politika i regionalni razvitak)

Žana Stanić

**IZGRADNJA PREPORUKA ZA RAZVOJ LOKALNE
ZAJEDNICE**

Završni rad

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Sveučilišni prijediplomski studij (Ekonomska politika i regionalni razvitak)

Žana Stanić

**IZGRADNJA PREPORUKA ZA RAZVOJ LOKALNE
ZAJEDNICE**

Završni rad

Kolegij: Statistička analiza

JMBAG: 0111129079

e-mail: zana.stanic1@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Josipa Mijoč

Osijek, 2023.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of economics in Osijek
University Undergraduate Study (Economic Policy and Regional Development)

Žana Stanić

**BUILDING RECOMMENDATIONS FOR LOCAL
COMMUNITY DEVELOPMENT**

Final paper

Osijek, 2023.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠNI (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 119/2022).
4. Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Žana Stanić

JMBAG: 0111129079

OIB: 47499019322

e-mail za kontakt: zana.stanic1@gmail.com

Naziv studija: Ekonomska politika i regionalni razvitak

Naslov rada: Izgradnja preporuka za razvoj lokalne zajednice

Mentor/mentorica rada: prof. dr. sc. Josipa Mijoč

Lektor: Iva Stanić, prof. povijesti i hrvatskog jezika

U Osijeku, 05.07.2023.godine

Potpis Žana Stanić

Izgradnja preporuka za razvoj lokalne zajednice

Sažetak

Kvaliteta života, kao višedimenzionalan pojam, može se promatrati sa subjektivnog i objektivnog stajališta. Mjerenje zadovoljstva građana, sa sadržajima i aktivnostima ponuđenima u njihovoj lokalnoj zajednici, pridonosi kretanju podloge za strateške dokumente kojima se razvija lokalna zajednica. Upravo uključivanje građana u proces identifikacije potreba za razvoj lokalne zajednice doprinosi stvaranju strateških dokumenata koji prožimaju socijalne i gospodarske aktivnosti stanovnika. U završnom radu fokus se stavlja na analizu grada Osijeka, kao i stajalište njegovih stanovnika te je provedeno primarno istraživanje. Istraživanjem su obuhvaćeni punoljetni stanovnici grada Osijeka, a hipoteze rada testiraju se temeljem primarnih podataka prikupljenih putem online istraživanja. Primjenom univarijatne i bivarijatne statističke metodologije izdvajaju se one preporuke koje građani drže važnima za razvoj grada Osijeka.

Ključne riječi: statistička analiza, primarno istraživanje, grad Osijek, upitnik, bivarijatna statistička analiza

Building recommendations for local community development

Abstract

Quality of life as a multidimensional concept can be observed from a subjective and objective point of view. Measuring citizens' satisfaction with the contents and activities offered in their local community contributes to the movement of the basis for strategic documents that develop the local community. It is the inclusion of citizens in the process of identifying the needs for the development of the local community that contributes to the creation of strategic documents that pervade the social and economic activities of the residents. In the final paper, the focus is on the analysis of the city of Osijek, as well as the point of view of its inhabitants, and primary research was conducted. The research includes adult residents of the city of Osijek, and the hypotheses of the work are tested based on primary data collected through online research. By applying univariate and bivariate statistical methodology, those recommendations that citizens consider important for the development of the city of Osijek are singled out.

Keywords: statistical analysis, primary research, city of Osijek, questionnaire, bivariate analysis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. TEORIJSKI OKVIR TEME	3
2.1. Dobrobit	5
2.2. Zadovoljstvo životom	6
2.3. Potrebe lokalne zajednice u gradu Osijeku povezane sa kreativnom industrijom	7
3. Metodologija rada	9
3.1. Opis uzorka	9
3.2. Upitnik	13
3.3. Metode analize podataka	14
4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	15
4.1. Deskriptivna statistička analiza	15
4.2. Inferencijalna statistička analiza	19
4.2.1. Procedura Independent Samples T-test	19
4.2.2. Procedura Correlate	22
5. RASPRAVA	24
6. ZAKLJUČAK	25
Literatura	26
Popis tablica	29
Prilozi	30

1. UVOD

Razvoj lokalne zajednice važan je za sve njene dionike s ciljem povećanja kvalitete života. „Lokalna zajednica može se definirati kao živi organizam koju čini skupina pojedinaca koji dijele zajedničke karakteristike u određenom prirodnom kontekstu“ (Vrbica, 2020). Lokalni razvoj označava višedimenzionalni pojam koji obuhvaća ekonomsku, društvenu, kulturnu, prostornu, okolišnu i institucionalnu dimenziju. „Lokalni razvoj usmjeren je na poboljšanje kvalitete života lokalnog područja, razvijanje i očuvanje lokalnih vrijednosti, prevladavanje nedostataka tržišta, razvijanje kapaciteta lokalne zajednice, stimuliranje inovacija, jačanje kohezije, razvijanje poduzetništva, poticanje promjena i otkrivanje neiskorištenih potencijala unutar lokalnog područja“ (Ekonomski institut Zagreb, 2022). Svrha završnog rada, kao i potreba za provođenje ovog istraživanja, je ispitati zadovoljstvo životom u gradu Osijeku iz različitih konteksta i perspektiva kako bi se identificirale ključne smjernice kojima je moguće doprinijeti razvoju lokalne zajednice. Svaka se zajednica susreće s određenim problemima koje je važno uočiti na vrijeme i na njih djelovati na adekvatan način. Stoga, istraživanje je bilo nužno usmjeriti na sve građane grada Osijeka, neovisno o radnom statusu, razini obrazovanja i četvrti u kojoj živi. Istraživanja provedena na temu preporuka za razvoj lokalne zajednice mogu osigurati održiviji i efikasniji razvoj svih zajednica na lokalnoj razini.

Cilj ovog istraživanja je ispitati zadovoljstvo stanovnika grada Osijeka pojedinim segmentima urbanog življenja u gradu. S namjerom testiranja postavljenog cilja provedeno je empirijsko istraživanje u kojem su sudjelovali građani grada Osijeka te je ispitano zadovoljstvo življenjem u gradu Osijeku. Rezultati istraživanja mogu poslužiti donositeljima javnih politika u izgradnji strateških dokumenata i smjernica za povećanje kvalitete življenja u gradu. Glavna hipoteza rada govori kako ne postoji razlika između ocjene trenutnog stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva (H_0), odnosno da ona postoji (H_1). U istraživanju su ponuđene izjave u kojima su ispitanici zamoljeni za iznošenje vlastitih stajališta o temama poput usporedbe vlastite kvalitete života, politička orijentacija, razina informiranosti, vrijednostima koje ih određuju, projekti za koje smatraju da bi se gradska vlast trebala baviti itd. Rad je podijeljen na šest poglavlja. Prvo poglavlje donosi uvod u kojem je naveden glavni cilj istraživanja završnog rada uz postavljenu glavnu hipotezu rada. Drugo poglavlje daje uvid u teorijski pregled osnovnih pojmova, kao i teorijski okvir teme. U trećem poglavlju opisana je metodologija istraživanja te se opisuje uzorak, metoda prikupljanja podataka te metode i načini analize

podataka. Četvrto poglavlje odnosi se na pregled rezultata istraživanja, a u petom poglavlju pokrenuta je rasprava o iznesenim rezultatima. Posljednje poglavlje donosi zaključna razmatranja rada.

2. TEORIJSKI OKVIR TEME

Zadovoljstvo života označava procjenu i vrednovanje života pojedinca te se njime nastoji odgovoriti na pitanja o sreći pojedinca te koja je razlika između sretnih i onih manje zadovoljnih osoba. Kada je riječ o samom konceptu kvalitete života, veže se uz ideologiju prosvjetiteljstva u kojoj sreća i samoaktualizacija predstavljaju centralne vrijednosti, što je u 19. stoljeću označavalo vjerovanje da je najbolje društvo ono u kojem je najveći broj ljudi sretno. Nadalje, u 20. stoljeću situacija se mijenja te se pod kvalitetom života podrazumijeva životni standard. Posljedično razlikovanje subjektivnih od objektivnih pokazatelja kvalitete života postaje jasnije, odnosno usmjerava istraživanja na subjektivne pokazatelje za koje se smatra da imaju veći utjecaj na percepciju kvalitete života. „Danas postoji slaganje da pojam kvalitete života podrazumijeva kombinaciju objektivnih i subjektivnih varijabli. Po pitanju povezanosti objektivnih i subjektivnih pokazatelja, opažena je slaba povezanost između čovjekovog subjektivnog osjećaja zadovoljstva životom kao i vlastite 5 procjene kvalitete života i objektivnih životnih uvjeta“ (Vuletić i Mujkić, 2002).

Prema autorima Krizmanić i Kolesarić (1989), kvaliteta života definirana je subjektivnim doživljajem vlastitog života, određena objektivnim okolnostima u kojima pojedinac živi, odnosno karakteristikama koje utječu na doživljavanje realnosti kao i životne realnosti istog pojedinca. Orešković (1994), s druge strane, smatra da je Maslow potrebe društva usustavio prema potrebama za samoaktualizacijom koja može biti podržana ili onemogućena od strane društva u kojem osoba živi.

Kvaliteta života može se promatrati kao pozitivna emocija kojom je pojedinac okružen u svojoj svakodnevnicu. Sreća tako može biti afektivna i kognitivna. Kognitivnom srećom smatramo ukupno zadovoljstvo životom koji se temelji na trenutnim situacijama. Afektivna sreća, s druge strane, vrlo je slična kognitivnoj, no ona predstavlja trenutni osjećaj sreće, odnosno osjećaj ljubavi i zadovoljstva pojedinca. Važno je za nadodati da postoje i negativni osjećaji u određenim trenucima te se afektivna sreća ne odnosi na generalno zadovoljstvo. U nastavku je vidljiva tablica koja prikazuje određena pozitivna i negativna stanja povezana s pojedinim događajima.

Tablica 1 Izvori afektivnih stanja

IZVORI AFEKTIVNIH STANJA		
INTENZITET	POZITIVNO	NEGATIVNO
NIZAK	• razgovor • boravak kod kuće bez aktivnosti • rad i komentari vezani uz posao • komentari vezani uz zdravlje	• nedjelje
VISOK	• društveni događaji: fizičke aktivnosti zabave jelo i piće kino i koncerti putovanja i razgledavanje znamenitosti • praznici	• svađe • stvari koje iritiraju i svakodnevni stresni događaji • briga oko odnosa • problemi sa zdravljem i komentari o zdravlju

Izvor: Tatalović Vorkapić (2014: 29)

Nadalje, Watson (2002) je u svom radu naveo dimenzije pozitivnih osjećaja:

- dobro raspoloženje (sreća, razdraganost, entuzijizam),
- sigurnost u sebe (samopouzdanje, hrabrost),
- pažnja (pozornost, koncentracija, odlučnost)

Prema svemu ranije navedenom, dolazi se do zaključka da tematiziranje zadovoljstva pojedinaca zahtjeva istraživačku perspektivu, ali i pozornost nositelja javnih i lokalnih politika. U nastavku se pojašnjavaju pojmovi dobrobiti i zadovoljstva životom koji se smatraju jednim od važnih faktora blagostanja za svakog pojedinca.

2.1. Dobrobit

Dobrobit se prema Eger i Maridal (2015) smatra sinonimom terminima kvalitete života, sreće, zadovoljstva životom i prosperitetom. No, pojedini rječnici sugeriraju da postoje određene razlike u tim terminima. Pojam „sreća“ se često koristi kako bi se opisali ugodni osjećaji koje pojedinac osjeća u trenutnom stanju, dok se zadovoljstvo životom smatra dugoročnom evaluacijom života, poput dublje sreće. Pored navedenih termina u znanstvenoj literaturi, Eger i Maridal (2015) navode pojmove evaluacijske dobrobiti (evaluative wellbeing – EWB) i hedonističke dobrobiti (hedonic wellbeing – HWB), pri čemu je evaluacijska dobrobit definirana kao globalna i dugoročna procjena stanja dobrobiti koja reflektira osjećaj kvalitete osobe, dok se hedonistička odnosi na sadašnje i potencijalno prolazno stanje pojedinca koje se može mjeriti pozitivnim ili negativnim afektima koje je moguće doživjeti trenutno ili na dnevnoj osnovi.

Eger i Maridal (2015) u znanstvenoj literaturi navode i subjektivne i objektivne dobrobiti. Subjektivna dobrobit koristi se kao sinonim kvaliteti života, no podrazumijevaju se i kognitivne procjene pojedinca koji donosi odluke. Subjektivna dobrobit uključuje i specifične konstrukte emocionalno odgovorne osobe koja su vidljiva u tablici 2 u nastavku rada.

Tablica 2 Komponente subjektivne dobrobiti

Pozitivni (ugodni) afekt	Negativni (neugodni) afekt	Zadovoljstvo životom	Zadovoljstvo domenama
radost	krivnja i sram	želja za mijenjanjem života	posao
ushit	tuga	zadovoljstvo trenutnim životom	obitelj
zadovoljstvo	tjeskoba i briga	zadovoljstvo s prošlošću	slobodno vrijeme
ponos	ljutnja	zadovoljstvo s budućnošću	zdravlje
ljubav	stres	percepcija života od strane značajnih osoba	financije
sreća	depresija		self
ekstaza	zavist		grupa kojoj pripada

Izvor: Diener i suradnici, 1999 (navedeno u Kovčo Vukadin, Novak i Križan, 2016:89)

Tablica 2 prikazuje kako je subjektivna dobrobit široka kategorija koja uključuje brojne komponente koje se često isprepliću i koriste kao sinonim za pojam „sreća“. Vidljivo je kako su komponente zadovoljstva života ključne u osjećaju subjektivne dobrobiti, iako se one ponekad smatraju poprilično beznačajne, kao i domena slobodnog vremena, ali su za pojedinca

vrlo značajne i važne. Prisustvo većeg broja ovih dimenzija stvara pozitivan afekt, dok njihovo odsustvo stvara nezadovoljstvo i neugodne afekte.

2.2. Zadovoljstvo životom

Zadovoljstvo života jedan je od konstrukata kojim su se počeli baviti znanstvenici različitih područja znanosti, a prve studije provedene su 1960-ih godina u SAD-u.

Zadovoljstvo se definira na različite načine, a prema Campbell, Converse i Rodgers (1976, prema Diener, 1984) zadovoljstvo predstavlja razliku između aspiracije i dostignuća čija se kretanja vodi od percepcije ispunjenosti do percepcije deprivacije. Zadovoljstvo životom, generalno govoreći, možemo povezati sa srećom i „dobrim životom“, dok se depresija i nesreća smatraju kao negativna procjena zadovoljstva životom (Proctor, Linley i Maltby, 2009, navedeno u Kovčo Vukadin, Novak i Križan, 2016). Schimmack i sur. (2002, navedeno u Kovčo Vukadin, Novak i Križan, 2016) smatraju i da je razina zadovoljstva životom vremenom sve stabilnija, uzimajući u obzir da je utvrđeno da osobine ličnosti objašnjavaju 20% varijance zadovoljstva životom. No, utvrđeno je i da na zadovoljstvo utječu određeni vanjski i unutarnji čimbenici (socijalna podrška, povjerenje u institucije i sl.), kao i uspjeh pri suočavanju s vanjskim rizicima te iskustvo otpornosti.

Zadovoljstvo života moguće je i izmjeriti raznim konceptima poput kliničkih intervjua, upitnika te istraživanjima. Pitanja je moguće postaviti na različite načine, većinom direktno i indirektno te korištenjem jedne ili više čestica. Prema Veehovenu (1996), kada je riječ o mjerenju zadovoljstva života, najprije je potrebno ispitati što je zapravo zadovoljstvo životom i postoji li mogućnost njegovog mjerenja. „Ako zaključimo da se zadovoljstvo životom može mjeriti, sljedeća pitanja koja si trebamo postaviti su – koliko su ljudi zadovoljni životom i razlikuju li se ljudi u stupnju zadovoljstva. Ako su ljudi zadovoljni, nema potrebe za daljnjim istraživanjima načina na koje se zadovoljstvo može poboljšati. Ako ljudi nisu jednako zadovoljni, pitanje je zašto“ (Kovčo Vukadin, Novak i Križan, 2016). Zadovoljstvo života može se gledati i kroz životni standard pojedinaca, s obzirom da su vrlo usko povezani.

Životni standard gleda se kroz sreću i samo zadovoljstvo građana, a s obzirom da se može zaključiti da je sreća vrlo važan faktor u životu svakog pojedinca, pa tako i u ekonomiji, može se izmjeriti prema brojnim standardima, poput primjerice inflacije prilagođenog dohotka po stanovniku, ali i po stopi siromaštva.

Kada je riječ o Republici Hrvatskoj, kvaliteta života opisuje se kao osjećaj sreće koje ispunjava građane prilikom zaposlenja i stvaranja prihoda, kao i postizanjem duhovnog i materijalnog bogatstva. Republika Hrvatska je dio Europske unije te je i time važno da društvo dosegne određenu kvalitetu i zadovoljstvo. Sama vlada i upravni organi ne mogu usrećiti svakog pojedinca, no njihovi postupci svakako mnogo djeluju na samog pojedinca te njegovu borbu za sreću, a time i unaprjeđenje života. U nastavku rada opisuje se istraživanje o potrebama lokalne zajednice povezane s kreativnom industrijom, a provedeno u gradu Osijeku.

2.3. Potrebe lokalne zajednice u gradu Osijeku povezane s kreativnom industrijom

Istraživački tim (Mijoč i sur., 2021) proveo je istraživanje o potrebama kreativaca i mladih povezanih sa sadržajima, infrastrukturnim, projektnim i poslovnim pretpostavkama za razvoj kreativne industrije. Razlog odabira kreativne industrije, kao područja strateškog promišljanja, je unaprjeđenje kvalitete života građana grada Osijeka. „Gradovi kao nositelji lokalnog razvoja imaju potencijal razvoja kreativne industrije, a samim time i nacionalne kreativne industrije zbog učinka prelijevanja na šire gospodarstvo. Shodno tome, gradovi mogu biti žarišta (središta) kreativne industrije. Javne politike trebale bi biti međusobno povezane u uključivanju kreativne industrije i specifičnosti svakog od njezinih 12 sektora u stvaranju vizije lokalnog, regionalnog i nacionalnog razvoja kreativne industrije“ (Mijoč i sur. 2021:32). Kreativna industrija je ona koja je temeljena na inovacijama, znanju te transferu tehnologije u sektore kreativne industrije. „Kreativna industrija (KI) doprinosi razvoju gospodarstva u cijelosti, izvoznog je potencijala, a temeljena je na znanju, znanstvenoj, tehnološkoj i umjetničkoj inovativnosti, razvoju talenata te očuvanju nacionalne kulturne baštine kroz njezinu implementaciju u suvremene proizvode i usluge,“ (Horvat, Mijoč i Zrnić, 2018:16).

Prema Mijoč (2020), kreativna industrija predstavlja mjeru razvijenosti i inovativnosti društva čiji se temelj gradi na znanju, projektnom radu i sposobnosti stvaranja prototipa zaštićenih autorskim pravima. Upravo je, prema Jobst (2017), za razvoj kreativne industrije važno ulaganje u znanje i povezivanje sa sveučilištima, kako bi se razvile nove strategije. Također, navedeni autor smatra da bi se usmjeravanjem mentorskog djelovanja studenata i sveučilišnih profesora, u ulogu mentora, poticalo pronalaženje rješenja i stvaranje poslovnih prilika upotrebom kulture kao resursa. Za lokalne je zajednice vrlo važno uključivanje mladih, jer ono omogućuje kvalitetnije provođenje njihovog slobodnog vremena, napredak u razvitku iste zajednice i povećanje zadovoljstva građana.

Novi koncept, kojim je moguće povećati međusektorsku i međuindustrijsku suradnju znanstvenika, poduzetnika i nositelja javnih politika, je koncept kružne kreativnosti. Koncept kružne kreativnosti odnosi se na poslovanje „u kojem se partnerski izrađuju projekti istim sadržajem, ali izvedeni različitim tehnologijama i tehnikama. Pojednostavljeno, književni tekst ostvario bi se u svih 12 sektora kreativne industrije, odnosno u fotografiji, kazalištu, arhitekturi, dizajnu, primijenjenim umjetnostima, npr. suvenirima itd. Zajedničkim nastupanjem na globalnom tržištu sektori bi suradnjom ostvarivali učinak veći nego što donosi pojedinačan pothvat“ (Mijoč, 2020:351). Horvat (2019) pojašnjava kako je kružnost u kreativnoj industriji pojam kojim se idejni obrazac (tema, simbol, proizvod, usluga, projekt) postavlja u središte međusektorske suradnje čime se povećava komunikacijska vrijednost proizvoda/usluga. Ovakav koncept potrebno je i strateški promišljati te Mijoč i sur. (2021) navode kako bi uspostavljena strategija kreativne industrije podrazumijevala uključivanje kulture i umjetnosti, kao ključnih sastavnica svih 12 sektora kreativne industrije, a uspostavljanje i usklađeno razvijanje sektora kreativne industrije doprinosi održivom razvoju grada.

Kružna kreativnost u praksi pojavila se prvi put na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, u prostoriji zvanoj Aula Glagoljice i, „nakon Zagrebačke katedrale, predstavlja drugi najveći interijer ispisan znakovima glagoljice“ (Mijoč, 2020:352). Ekonomski fakultet u Osijeku od 2015. godine provodi i svojevrsni eksperiment kojim okuplja različite dionike jednog grada (kreativni profesionalci, amateri, znanstvenici, studenti, građani) oko kreativne industrije, kao gospodarske teme. Javne institucije posjeduju infrastrukturu koju je moguće koristiti za organiziranje javnih događanja te ustupanjem prostornih i kadrovskih resursa u svrhu organiziranja velikih događanja. Javna učilišta time dobivaju višestruku ulogu: povezuju teoriju i praksu, akademsku zajednicu umrežuju s realnim sektorom, ispunjavaju društveno odgovornu ulogu stavljajući javnu infrastrukturu u funkciju krovnih tema oko kojih u velikim događanjima okupljaju širu zainteresiranu javnost (Mijoč, Horvat i Zrnić, 2016; Horvat, Mijoč i Jobst, 2021).

U istraživanju o potencijalima kružne kreativnosti navedenih autora, sudjelovalo je 202 ispitanika, a njihova stajališta analizirana su metodama deskriptivne statistike. Naime, provedenim istraživanjem dobiveni su rezultati koji ukazuju na iznimnu važnost i prepoznatljivost proizvoda kružne kreativnosti s kojima su ispitanici upoznati. Prema navedenim autorima, ovim je putem otvorena mogućnost propitivanja inovativnih potencijala projekata kružne kreativnosti mjesta.

3. Metodologija rada

Metodologija obuhvaća sustav pravila na temelju kojih se provode istraživački postupci, izgrađuju teorije i obavlja njihova provjera (Milas, 2005). Poglavlje je podijeljeno na tri dijela. Prvi dio opisuje uzorak ispitanika, zatim se pojašnjavaju dijelovi upitnika, a u trećem su dijelu opisane metode analize podataka. Metodologija rada slijedi metodološki koncept autorica Horvat i Mijoč (2019:37), koje navode kako se „istraživački proces temelji na prethodnim istraživanjima i izučavanju literature, odabiru metodologije istraživačkog rada, prikupljanju podataka i analizi podataka i tumačenju rezultata.“

3.1. Opis uzorka

Istraživanje je bilo sastavnim dijelom kolegija *Statistička analiza* te su podatci ustupljeni od strane predmetnog nastavnika. Istraživanje je bilo usmjereno na populaciju stanovnika grada Osijeka i njegovih prigradskih naselja (Tvrđavica, Višnjevac, Podravlje, Josipovac, Sarvaš, Tenja, Briješće, Brijest, Klisa i Nemetin). Kontrola prikladnosti ispitanika za istraživački proces provedena je primjenom filter pitanja:

U gradu Osijeku (ili njegovim prigradskim naseljima) imam prijavljeno:

- a. boravište
- b. prebivalište
- c. ništa od navedenog

Ispitanici s odabranim odgovorima *a* i *b* nastavili su istraživački tijek, dok je ispitanicima koji nemaju prijavljeno prebivalište/boravište u Gradu Osijeku zahvaljeno na sudjelovanju te su isključeni iz istraživanja.

Istraživanje se provodilo upitnikom prilagođenom za online prikupljanje podataka. Upitnik je postavljen na online platformu Alchemer te je poveznica na istraživanje (<http://s.alchemer.com/s3/c4621e9d3042>) upućena populaciji. Istraživački okvir postavljen je na kratko vrijeme prikupljanja podataka kako bi ispitanici analizirali isto trenutno stanje u gradu Osijeku. Istraživanje je otpočelo 19. siječnja 2021. godine te je zaključeno 23. siječnja 2021. godine.

U istraživanju je sudjelovalo 836 ispitanika, od čega je njih 73 isključeno iz daljnje analize zbog nepotpunog ispunjavanja upitnika, a 34 ispitanika isključena su zbog neposjedovanja boravišta ili prebivališta u gradu Osijeku te je u konačnici u analizi sudjelovao 731 ispitanik. Socio-demografske karakteristike uzorka prikazane su u niže navedenim tablicama. U opisu osnovnih karakteristika ispitanika polazi se od varijable spol čiji su rezultati dostupni u tablici 3.

Tablica 3 Opis ispitanika prema spolu

	n	%
Muški	201	27,5
Ženski	535	71,8
Ukupno	726	99,3

U istraživanju je sudjelovalo nešto veći broj ženskih ispitanika (72,3%), nego pripadnika muškog spola (27,7%).

U analiziranju zadovoljstva životom u gradu Osijeku i okolici ispitanici su najčešće zaposleni (59,6%), dok su u najmanjem broju bili umirovljenici (11%) i nezaposleni (11,1%), a što je vidljivo iz tablice 4.

Tablica 4 Opis ispitanika prema statusu zaposlenja

	n	%
Zaposlen/na	435	59,5
Nezaposlen/na	81	11,1
Umirovljenik/ica	80	10,9
Student/ica	134	18,3
Ukupno	730	99,9

Osim po statusu zaposlenja, ispitanici su bili analizirani i prema bračnom statusu. Iz tablice 5 možemo uočiti da su ispitanici najvećim dijelom oženjeni/udani (50,9%), zatim

neoženjeni/neudani (38,3%). Razvedenih je sudjelovalo 5,9%, dok je udovaca/udovica sudjelovalo samo 4,9%.

Tablica 5 Opis ispitanika prema bračnom statusu

	n	%
neoženjen/neudana	279	38,2
oženjen/udana	371	50,8
udovac/udovica	36	4,9
razveden/razvedena	43	5,9
Ukupno	729	99,7

Analiza životnog standarda ispitanika koji žive u gradu Osijeku i njegovoj okolini pokazuje kako ispod hrvatskog prosjeka živi 17,7% ispitanika, na razini prosjeka živi 66,9% ispitanika te iznad hrvatskog prosjeka živi 15,4% ispitanika.

Tablica 6 Opis ispitanika prema životnom standardu

	n	%
ispod prosjeka Hrvatske	129	17,6
na razini prosjeka Hrvatske	487	66,6
iznad prosjeka Hrvatske	112	15,3
Ukupno	728	99,6

Na temelju odgovora ispitanika, u kojem dijelu grada žive, najviše ih je iz Gornjeg grada (16,8%) te Juga 2 (16%) i Retfale (14,8%). Najmanje ispitanika živi na području Nemetina (0,1%), Klise (0,1%) i Tvrđavice (1,2%). Istraživanjem su obuhvaćene sve četvrti grada Osijeka.

Tablica 7 Opis ispitanika prema dijelu grada u kojem žive

	n	%	Valjani %
Gornji grad	122	16,7	16,8
Novi grad	82	11,2	11,3
Donji grad	92	12,6	12,7
Tvrđa	35	4,8	4,8
Retfala	107	14,6	14,8
Jug 2	116	15,9	16,0
Industrijska četvrt	34	4,7	4,7
Višnjevac	30	4,1	4,1
Tvrđavica	9	1,2	1,2
Podravlje	3	0,4	0,4
Josipovac	18	2,5	2,5
Sarvaš	10	1,4	1,4
Tenja	35	4,8	4,8
Briješće	13	1,8	1,8
Brijest	6	0,8	0,8
Klisa	1	0,1	0,1
Nemetin	1	0,1	0,1
Ne znam koji sam dio grada	11	1,5	1,5
Ukupno	725	99,2	100,0

Analizirano je i boravište, odnosno prebivalište stanovnika, budući da su u istraživanje bili pozvani svi ispitanici koji u gradu Osijeku imaju prijavljeno ili boravište ili prebivalište.

Tablica 8 Opis ispitanika prema prijavljenom boravištu ili prebivalištu

	n	%
boravište	238	32,6
prebivalište	493	67,4
Ukupno	731	100,0

Iz tablice se može zaključiti kako ispitanici imaju većinom prijavljeno prebivalište u gradu Osijeku ili njegovoj okolici (67,4%), dok ostatak ispitanika ima na istom području prijavljeno boravište (32,6%).

3.2. Upitnik

Prikupljanje podataka temeljeno je na kreiranju i provedbi visoko strukturiranog upitnika. Upitnik predstavlja korisnu metodu prikupljanja podataka kada se istraživač orijentira na veliki broj ispitanika (Horvat, 2011). Upitnik se sastoji od pet cjelina i u njemu se nalaze pitanja o zadovoljstvu životom i životnim standardom u gradu Osijeku.

U prvom dijelu upitnika postavljeno je filter pitanje o prijavljenom boravištu u gradu Osijeku ili njegovim prigradskim naseljima.

Drugi dio upitnika sastavljen je od sedam pitanja kojim se ispitala i uspoređivala kvaliteta života u odnosu na druge velike gradove u Hrvatskoj, o situaciji u Osijeku od posljednjih lokanih izbora. Ostatak drugog dijela odnosi se na pozitivne i negativne strane života u Osijeku te je ispitano zadovoljstvo o raznim segmentima života u Osijeku i ocjenjivalo se i trenutačno stanje u gradu.

Treći dio upitnika ima za namjeru identificirati projekte kojima bi se gradska vlast trebala baviti u narednih 5 godina.

U četvrtom dijelu ispituju se navike ispitanika te njihova informiranost o kulturnim, političkim i gospodarskim događanjima u gradu. Također, ispitanici ocjenjuju vrijednosti (obitelj, crkva, prijateljstvo...) prema značenju.

U zadnjem dijelu upitnika nalazi se šest pitanja o socio-demografskim karakteristikama ispitanika. Upitnik se nalazi u prilogu ovog završnog rada.

3.3. Metode analize podataka

Za analizu varijabla upitnika korištene su prikladne procedure, ovisno o vrsti analizirane varijable, pa su se tako primjenjivale univarijatne i bivarijatne statističke metode. U prvom dijelu rada analizirani su parametri deskriptivne statističke analize za scale varijable, kao i tablice frekvencija za nominalne i ordinalne varijable. U analizi rezultata primijenjene su prikladne bivarijatne statističke metode. Za identificiranje statistički značajnih razlika korišten je t-test nezavisnih uzoraka (Independent Samples T-test). Korelacijska analiza korištena je u testiranju povezanosti dviju varijabla (Correlate). Prikupljeni podatci analizirani su primjenom programa IBM SPSS Statistics 25.0. za koji je izgrađena datoteka za analizu podataka. Program je odabran jer je riječ o licenciranom program za statističku analizu podataka. Horvat i Mijoč (2019) ocjenjuju kako je SPSS programsko rješenje orijentirano korisniku prilikom opisivanja podataka i u testiranjima hipoteza.

4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Informacije dobivene iz upitnika predstavljaju „sirove podatke“ prije nego što oni budu uređeni i spremni za daljnju analizu. Kao pomoć u obradi podataka u ovom radu korišten je statistički program IBM SPSS Statistics 25.0. Ovo poglavlje podijeljeno je na 2 dijela, od kojih se prvi bavi deskriptivnom statističkom analizom, dok su u drugom dijelu podatci analizirani inferencijalnom statističkom analizom.

4.1. Deskriptivna statistička analiza

Analiza podataka započinje deskriptivnom statističkom analizom. “Deskriptivna statistika opisuje prikupljene statističke podatke i pritom se služi broječanim i grafičkim metodama kako bi se podatci prikazali na razumljiv i pregledan način“ (Horvat i Mijoč, 2019:152). Deskriptivnom statistikom pojašnjava se odnos između velikog broja promatranih podataka jedne varijable. Procedure Frequencies i Descriptives korištene su za analiziranje varijabli. Procedura Frequencies prikladna je za kategorijske varijable, odnosno nominalnu i ordinalnu mjernu ljestvicu, dok se u proceduri Descriptives preporučuje korištenje isključivo numeričkih (Scale) varijabla (Horvat i Mijoč, 2019). Odgovori na pitanje usporedbe kvalitete života u gradu Osijeku, u odnosu na druge gradove u Hrvatskoj, prikazani su niže u tablici.

Tablica 9 Usporedba kvalitete života u Osijeku u odnosu na druge gradove

Usporedba kvalitete života u Osijeku u odnosu na gradove	Lošija kvaliteta	Jednaka kvaliteta	Bolja kvaliteta
Zagreb	56,7%	17,9%	25,4%
Split	49,2%	24,4%	26,5%
Rijeka	44,5%	31,0%	24,5%
Varaždin	30,0%	37,6%	32,4%
Slavonski brod	5,5%	27,5%	67,0%
Đakovo	5,9%	23,5%	70,5%
Vinkovci	5,1%	19,9%	75,0%
Virovitica	6,3%	26,5%	67,2%

Iz tablice je vidljivo da su ispitanici najčešće ocijenili Zagreb (56,7%) i Split (49,2%) za lošiju kvalitetu života, u odnosu na Osijek. Analiza rezultata pokazuje kako 37,6% ispitanika smatra da je kvaliteta života u Varaždinu jednaka onoj u Osijeku, dok su Vinkovci (75,0%) i Đakovo (70,5%) ocijenjeni kao gradovi koji su po svojoj kvaliteti bolji od Osijeka.

Stajališta o trenutačnom stanju u gradu Osijeku prikazuju se u tablici 10.

Tablica 10 Ocjena ispitanika o trenutačnom stanju u gradu Osijeku

Ocjena stanja u gradu Osijeku	n	%	Valjani %
jako loše	33	4,5	4,6
loše	87	11,9	12,1
osrednje	308	42,1	42,8
dobro	261	35,7	36,3
jako dobro	31	4,2	4,3
Ukupno	720	98,5	100,0

Na pitanje o trenutačnom stanju u gradu Osijeku 59,4% ispitanika stanje je ocijenilo kao osrednje ili lošije od toga, dok 40,6% ispitanika smatra kako je stanje u gradu Osijeku dobro ili jako dobro.

Unatoč tome što ispitanici većinom ocjenjuju stanje u gradu Osijeku kao osrednje ili lošije od toga, velika većina (76,8%) ne planira promijeniti mjesto stanovanja u gradu Osijeku, dok ih dosta manje planira napustiti Osijek (23,2%), što je i vidljivo iz tablice ispod.

Tablica 11 Promjena mjesta stanovanja u narednih 5 godina

	n	%	Valjani %
Da	169	23,1	23,2
Ne	558	76,3	76,8
Ukupno	727	99,5	100,0

U nastavku se analiziraju varijable mjerene na intervalnoj ili omjernoj razini mjerenja. Varijable su prikazane prema aritmetičkim sredinama i standardnim devijacijama. Prva skupina

analiziranih varijabli odnosi se na zadovoljstvo ispitanika o pojedinim aspektima života u Osijeku.

Tablica 12 Zadovoljstvo ispitanika o aspektima života u Osijeku

	n	Aritmetička sredina	St. devijacija
Sportsko-rekreacijski sadržaji za slobodno vrijeme	675	3,70	1,030
Usluga javnog prijevoza (broj linija, urednost, učestalost vožnje)	669	3,68	,987
Uređenje javnih površina (parkova, trgova, ulica)	719	3,65	1,018
Sigurnost građana i imovine	690	3,59	1,034
Čistoća grada	722	3,53	1,033
Izlasci	633	3,48	1,165
Broj i dostupnost mjesta u studentskom domu	360	3,45	1,054
Ukupna kvaliteta zdravstvene zaštite	706	3,40	1,036
Kulturni sadržaji za slobodno vrijeme (koncerti, kazalište, izložbe..)	694	3,28	1,172
Broj i dostupnost stanova za najam	549	3,12	1,120
Cijena javnog prijevoza	668	2,97	1,157
Cijena stanova za najam	569	2,50	1,168
Cijena nekretnina za kupnju	576	2,47	1,089
Rješavanje problema štakora	560	2,44	1,168
Transparentnost rada javne uprave	619	2,40	1,075
Rješavanje problema ambrozije	581	2,24	1,076
Rješavanje problema komaraca	695	1,79	1,059

Iz tablice je vidljivo kako su ispitanici u najvećoj mjeri zadovoljni sa sportsko-rekreacijskim sadržajima za slobodno vrijeme (a.s. = 3,70) te uslugom javnog prijevoza (a.s. = 3,68), dok su najmanje zadovoljni s rješavanjem problema ambrozije (a.s. = 2,24) i problema komaraca (a.s. = 1,79).

Druga skupina varijabli osvrće se na ono što ispitanici smatraju važnim za razvoj grada i povećanjem njihovog zadovoljstva življenjem u gradu Osijeku, odnosno ono s čime bi se

gradska vlast trebala baviti kako bi povećala zadovoljstvo stanovnika grada Osijeka (tablica 13).

Tablica 13 Projekti kojima bi se gradska vlast trebala baviti u narednih 5 godina

	n	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
Stipendije za studiranje u sektorima od strateške važnosti za grad Osijek (prehrambena industrija, IT)	728	4,37	,939
Uvođenje novih zrakoplovnih linija za Zračnu luku Osijek	726	4,37	,956
Kvalitetnija rasvjeta grada	728	4,30	,944
Uređenje kupališta Kopika	726	4,24	1,022
Unaprjeđenje željezničke infrastrukture kako bi vlak Osijek - Zagreb vozio 2 sata	725	4,22	1,079
Izgradnja stanova za dugoročni najam	726	4,14	1,030
Dovršetak Kulturnog centra	727	4,00	1,034
Izgradnja olimpijskog bazena	727	3,86	1,184
IT park	726	3,83	1,201
Nove pozornice na otvorenom	727	3,67	1,155
Street workout vježbališta po gradskim četvrtima	727	3,62	1,215

Ispitanici smatraju kako bi se gradska vlast u najvećoj mjeri, u narednih 5 godina, trebala baviti sa stipendijama za studiranje u sektorima koji su od strateške važnosti za grad Osijek, kao što su npr. prehrambena industrija i IT industrija (a.s. = 4,37) te uvođenjem novih zrakoplovnih linija za Zračnu luku Osijek (a.s. = 4,37).

4.2. Inferencijalna statistička analiza

Inferencijalna statistička analiza koristi se za testiranje značajnih razlika, utjecaja ili povezanosti između varijabla koje su predmet promatranja. U analizi postavljenih hipoteza korištene su metode parametrijske statistike. T-test nezavisnih uzoraka testira pretpostavku o statistički značajnoj razlici dviju aritmetičkih sredina nezavisnih uzoraka dok se korelacijskom analizom ispituje stupanj povezanosti između dvije varijable.

4.2.1. Procedura Independent Samples T-test

„Inferencijalni statistički t-testovi usmjereni su na testiranje statistički značajnih razlika između parametara populacije i pokazatelja uzorka. Skupina t-testova dio je parametrijskih statističkih procedura“ (Horvat i Mijoč, 2019:364). Prva testirana hipoteza ispituje postoji li razlika između planiranja promjene stanovanja i zadovoljstva s brojem i dostupnosti stanova.

H_0 ... Ne postoji razlika u planiranju promjene mjesta stanovanja u narednih 5 godina i zadovoljstvu s brojem i dostupnosti stanova za najam.

H_1 ... Postoji razlika u planiranju promjene mjesta stanovanja u narednih 5 godina i zadovoljstvu s brojem i dostupnosti stanova za najam.

Tablica 14 Rezultati t-testa nezavisnih uzoraka

		Levenov test o jednakosti varijance		t-test o jednakosti aritmetičkih sredina						
		F	Sig.	t	df	Sig. (dvostrani test)	Razlika aritmetičke sredine	St. pogreška razlike a.s.	Interval 95% pouzdanosti za razlike a. sredina	
									Donja granica	Gornja granica
Broj i dostupnost stanova za najam	Varijance su jednake	,003	,959	-2,266	545	,024	-,251	,111	-,469	-,033
	Varijance nisu jednake			-2,235	222,955	,026	-,251	,112	-,473	-,030

Planirate li promijeniti mjesto stanovanja u narednih 5 godina?		n	Aritmetička sredina	Standardna devijacija	Standardna pogreška aritmetičke sredine
Broj i dostupnost stanova za najam	Da	135	2,93	1,141	,098
	Ne	412	3,18	1,110	,055

Na razini značajnosti od 5% odbacuje se pretpostavka zapisana u nul-hipotezi ($t = -2,266$; $df = 545$; $p < 0,05$). U rezultatima provedenog t-testa nezavisnih uzoraka izneseno je dovoljno dokaza kako postoji statistički značajna razlika u prosječnoj ocjeni zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova u Osijeku između osoba koje planiraju promijeniti mjesto stanovanja u

narednih 5 godina (a.s. = 2,93) i osoba koje ne planiraju promijeniti mjesto stanovanja u narednih 5 godina (a.s. = 3,18).

Nadalje, ispituje se postojanje razlika u ocjeni čistoće grada, s obzirom na dio grada u kojem ispitanici žive.

H₀... Ne postoji statistički značajna razlika između zadovoljstva čistoćom grada i dijela grada u kojem ispitanici žive.

H₁... Postoji statistički značajna razlika između zadovoljstva čistoćom grada i dijela grada u kojem ispitanici žive.

Tablica 15 Rezultati t-testa nezavisnih uzoraka

		Levenov test o jednakosti varijance		t-test o jednakosti aritmetičkih sredina						
		F	Sig.	t	df	Sig. (dvostrani test)	Razlika aritmetičke sredine	St. pogreška razlike a.s.	Interval 95% pouzdanosti za razlike a. sredina	
									D. granica	G. granica
Čistoća grada	Varijance su jednake	3,276	,072	-1,143	211	,254	-,167	,146	-,456	,121
	Varijance nisu jednake			-1,169	206,869	,244	-,167	,143	-,450	,115

Dio grada u kojem živate/boravite:	n	Aritmetička sredina	Standardna devijacija	Standardna pogreška aritmetičke sredine
Čistoća grada	Gornji grad	1223,46	1,122	,102
	Donji grad	913,63	,962	,101

Na razini značajnosti od 5% ne odbacuje se pretpostavka zapisana u nul-hipotezi ($t = -1,143$; $df = 211$; $p > 0,05$). U rezultatima provedenog t-testa nezavisnih uzoraka izneseno je dovoljno dokaza kako ne postoji statistički značajna razlika u prosječnoj ocjeni zadovoljstva čistoćom grada između stanovnika Gornjeg grada (a.s. = 3,46) i Donjeg grada (a.s. = 3,63).

4.2.2. Procedura Correlate

Procedurom Correlate koristimo se za utvrđivanje i opisivanje povezanosti između dvije varijable. Korelacijska analiza ispituje stupanj povezanosti varijabla, a koeficijent korelacije je najčešće upotrebljavana mjera za opisivanje povezanosti varijabla. U nastavku je testirana povezanost između ocjene trenutnog stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva.

Tablica 16 Rezultati korelacijske analize

		Ocjena trenutnog stanja u gradu Osijeku	Životni standard
Ocjena trenutnog stanja u gradu Osijeku	Pearsonov koeficijent korelacije	1	,157**
	p-vrijednost	.	,000
	n	720	718
Životni standard	Pearsonov koeficijent korelacije	,157**	1
	p- vrijednost	,000	.
	n	718	728

Rezultati korelacijske analize sugeriraju odbacivanje nul-hipoteze, prema kojoj nema povezanosti između ocjene trenutnog stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva ($p < 0,001$). Povezanost između ocjene trenutnog stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva je statistički značajna, pozitivna i slaba ($r = 0,175$, $p < 0,001$).

U nastavku se provjerava povezanost između ocjene zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova za najam te zadovoljstvo cijenom najma.

H₀... Ne postoji povezanost između ocjene zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova za najam i ocjene zadovoljstva cijenom stanova za najam.

H₁... Postoji povezanost između ocjene zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova za najam i ocjene zadovoljstva cijenom stanova za najam.

Tablica 17 Rezultati korelacijske analize

		Broj i dostupnost stanova za najam	Cijena stanova za najam
Broj i dostupnost stanova za najam	Pearsonov koeficijent korelacije	1	,604**
	p- vrijednost		,000
	n	549	533
Cijena stanova za najam	Pearsonov koeficijent korelacije	,604**	1
	p- vrijednost	,000	
	n	533	569

Na temelju Pearsonove korelacijske analize izneseno je dovoljno dokaza za odbacivanje nul-hipoteze da ne postoji povezanost između dviju varijabla. Između varijable zadovoljstvo brojem i dostupnosti stanova za najam i varijable zadovoljstvo cijenom stanova za najam postoji snažna pozitivna povezanost ($r = 0,604$, $n = 533$, $p < 0,001$).

5. RASPRAVA

Za potrebe izrade završnog rada prikupljeni su primarni podatci, a kao mjerni instrument korišten je upitnik. U istraživanju je sudjelovao 731 ispitanik. Prilikom izrade rada korišten je statistički programski paket IBM SPSS Statistics 25.0. U radu je postavljeno nekoliko hipoteza koje su se, pomoću navedenog programa i prikladnih testova, analizirale.

Rezultati istraživanja bili su podijeljeni na 2 načina analize podataka, deskriptivni i inferencijalni. U dijelu inferencijalne statistike provedene su dvije različite vrste testova, t-test nezavisnih uzoraka te korelacijska analiza. Prvi t-test analizirao je postoji li razlika između planiranja promjene stanovanja i zadovoljstva s brojem i dostupnosti stanova pa su sukladno tome postavljene hipoteze. Dobiveni rezultati kazuju kako postoji statistički značajna razlika u prosječnoj ocjeni zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova u Osijeku između osoba koje planiraju promijeniti mjesto stanovanja u narednih 5 godina. Provođenjem drugog t- testa željelo se utvrditi postoji li razlika u ocjeni čistoće grada, s obzirom na dio grada u kojem ispitanici žive, a dobiveni rezultati ukazali su na to da statistički značajne razlike nema, odnosno da ispitanici u različitim dijelovima grada jednako ocjenjuju njegovu čistoću. Prvim testom korelacijske analize testirana je glavna hipoteza rada kojom se želi utvrditi postoji li povezanost između ocjene trenutnog stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva. Sukladno postavljenoj hipotezi i provedenom testu dolazi se do zaključka kako postoji statistički značajna povezanost između ocjene stanja u gradu Osijeku i životnog standarda kućanstva. Druga korelacijska analiza, te ujedno i posljednji provedeni test u ovom radu, analizira ocjenu zadovoljstva brojem i dostupnosti stanova za najam i ocjene zadovoljstva, s obzirom na njegovu cijenu najma. Zaključak je kako postoji snažna povezanost između ocjene zadovoljstva brojem i dostupnošću te zadovoljstvom cijene najma takvih stanova. Istraživanja provedena tijekom pisanja ovoga rada daju zaključiti kako je za razvoj lokalne zajednice, ali i zadovoljstvo njenih članova, ključno mnogo kriterija.

6. ZAKLJUČAK

Ključne figure u lokalnoj zajednici predstavljaju osobe koje u njoj žive pa samim time i koriste blagodati te zajednice. Lokalne zajednice mjesto su gdje njihovi dionici prvo traže rješavanje problema, ukoliko on postoji, te je upravo zbog toga potreban njihov stalni razvoj i napredak. Kvaliteta života važna je za svakog pojedinca pa tako i za članove neke zajednice. Subjektivna dobrobit određena je vlastitim zadovoljstvom životom, dok je ona objektivna rezultat okoline. Razvoj i napredak lokalne zajednice utjecat će na osjećaj objektivne dobrobiti koji je, uz onu subjektivnu, jednako važan.

Provedenim istraživanjem ispitana su stajališta o zadovoljstvu razvojem i napretkom u gradu Osijeku kao lokalnoj zajednici, odnosno koji su to segmenti koje je potrebno poboljšati. U donošenju strateških odluka za razvoj mjesta, odnosno lokalne zajednice, važno je uključiti ne samo donositelje lokalnih politika, nego sve dionike zajednice uključujući stanovnike, privatni i javni sektor, neprofitne organizacije, odnosno sve zainteresirane za razvoj mjesta. Uključeni dionici, identificiranjem projektnih i drugih prioriteta, mogu pridonijeti povećanju kvalitete života i razvoju zajednice.

Članovi lokalne zajednice na području grada Osijeka, obuhvaćeni ovim istraživanjem, u najvećoj mjeri iskazuju zadovoljstvo životom u gradu Osijeku s identificiranim segmentima za napredak. Naglasak je na usmjeravanju pozornosti i resursa lokalnih vlasti na osiguravanje kvalitetnijih i brojnijih stambenih prostora te na projekte kojima bi se stanje u zajednici moglo značajno unaprijediti. Zajednica, kao takva, može svojim članovima pružiti puno više od onoga što se navodi u njejoj definiciji u uvodnim poglavljima rada.

Ograničenje istraživanja provedba je online upitnika što posljedično ima uključivanje manjeg broja umirovljenika, koji imaju specifične probleme i potrebe. Prijedlog je učiniti analizu zadovoljstva životom u gradu usmjerenu na mladu populaciju, a zasebno za stariju populaciju, budući da se i projektne prijave, kojima se razvija lokalna zajednica, usmjeravaju na potrebe ranjivijih skupina stanovnika.

Literatura

Diener, E. (2006). Guidelines for National Indicators of Subjective Well-being and Wellbeing. *Journal of Happiness Studies: An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being*, 7:397–404. Dostupno na: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10902-006-9000-y.pdf> [Pristupljeno 6. 9. 2022.]

Eger, R. J. i Maridal, J. H. (2015). A statistical meta-analysis of the wellbeing literature. *International Journal of Wellbeing*, 5(2), 45-74. doi:10.5502/ijw.v5i2.4

Ekonomski institut Zagreb (2022). Lokalni razvoj Dostupno na: <https://www.eizg.hr/podrucja-istrazivanja/regionalni-razvoj-110/lokalni-razvoj/115> [Pristupljeno 9. 9. 2022.]

Horvat, J. (2011). Questionnaire. *International Encyclopedia of Statistical Science*, 1154- 1156.

Horvat, J. (2019). Kružnost u kreativnoj industriji. *Književna revija (Osijek)*, 59 (2019), 1; 7-26

Horvat, J. i Mijoč, J. (2019). *Istraživački SPaSS*. Zagreb: Naklada Ljevak

Horvat, J., Mijoč, J. i Jobst, I. (2021). Creative Treasury project. Dostupno na: <https://kreativna-riznica.com> [Pristupljeno 5. 9. 2022.]

Horvat, J., Mijoč, J. i Zrnčić, A. (2018). *ars ANDIZETUM: Riznica projekata kreativne industrije Instituta Andizet*. Osijek: Andizet - Institut za znanstvena i umjetnička istraživanja u kreativnoj industriji.

Jobst, I. (2017). Analiza velikih događanja - kreativna riznica 2016. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:055579> [Pristupljeno 29. 8. 2022.]

Kovčo Vukadin, I., Novak, M. i Križan, H. (2016). Zadovoljstvo životom: individualna i obiteljska perspektiva. *Kriminologija & socijalna integracija: časopis za kriminologiju, penologiju i poremećaje u ponašanju*, 24(1), 84-115. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/244795> [Pristupljeno 7. 9. 2022.]

Krizmanić, M. i Kolesarić, V. (1989). Pokušaj konceptualizacije pojma 'kvaliteta života', *Primijenjena psihologija*, god. 10, br. 3, 179–184.

Mijoč, J. (2020). Inovativni potencijal projekata kreativne industrije. u: Mijo, J. *Sopta, M. i Trošelj Miočević, T.(ur.). Hrvatska izvan domovine III. Centar za istraživanje hrvatskog iseljeničtva, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet. Osijek*, 349-355.

Mijoč, J., Horvat, J. i Zrnčić, A. (2016). Popularization symposia as a new organizational platform for major events–The case of Creative treasury. In *5th International Scientific Symposium Economy Of Eastern Croatia-Vision And Growth*, 255-266.

Mijoč, J., Mikulić, I., Vuković, S., Klobučar, D., Rimac Ciković, A., Zrnčić, A. i Jobst, I. (2021). *Kreativna industrija grada Osijeka*. Osijek: Andizet - Institut za znanstvena i umjetnička istraživanja u kreativnoj industriji. Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr/1173490>. [Pristupljeno 6. 9. 2022.]

Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Naklada Slap.

Orešković, S. (1994). Koncepti kvalitete života. *Socijalna ekologija*, 3 (3-4), 263-274.
Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/139414> [Pristupljeno 6. 9. 2022.]

Tatalović Vorkapić, S. (2014). Pozitivna psihologija. *Nastavni materijal za studente diplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr/783315> [Pristupljeno 7. 9. 2022.]

Veenhoven, R. (2012). Happiness: Also known as “life satisfaction” and “subjective well-being”. In *Handbook of social indicators and quality of life research* (pp. 63-77). Springer, Dordrecht.

Vrbica, A. (2020). Uloga i važnost lokalnih zajednica na turističkom tržištu. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Završni rad. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:494227> [Pristupljeno 8. 9. 2022.]

Vuletić, G. i Mujkić, A. (2002). Što čini osobnu kvalitetu života: Studija na uzorku Hrvatske gradske populacije, Škola narodnog zdravlja “A. Štampar” Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1-17.

Watson, D. (2002). Positive affectivity. *Handbook of positive psychology*, 106-119.

Popis tablica

Tablica 1 Izvori afektivnih stanja	4
Tablica 2 Komponente subjektivne dobrobiti	5
Tablica 3 Opis ispitanika prema spolu	10
Tablica 4 Opis ispitanika prema statusu zaposlenja	10
Tablica 5 Opis ispitanika prema bračnom statusu	11
Tablica 6 Opis ispitanika prema životnom standardu.....	11
Tablica 7 Opis ispitanika prema dijelu grada u kojem žive.....	12
Tablica 8 Opis ispitanika prema prijavljenom boravištu ili prebivalištu.....	12
Tablica 9 Usporedba kvalitete života u Osijeku u odnosu na druge gradove.....	15
Tablica 10 Ocjena ispitanika o trenutačnom stanju u gradu Osijeku	16
Tablica 11 Promjena mjesta stanovanja u narednih 5 godina.....	16
Tablica 12 Zadovoljstvo ispitanika o aspektima života u Osijeku	17
Tablica 13 Projekti kojima bi se gradska vlast trebala baviti u narednih 5 godina	18
Tablica 14 Rezultati t-testa nezavisnih uzoraka	20
Tablica 15 Rezultati t-testa nezavisnih uzoraka	21
Tablica 16 Rezultati korelacijske analize	22
Tablica 17 Rezultati korelacijske analize	23

Prilozi

Ocjena zadovoljstva: Grad Osijek

Životni standard

Poštovani,
dobrodošli u kratko istraživanje o ocjeni zadovoljstva življenja u gradu Osijeku. Upitnik je namijenjen građanima grada Osijeka i njegovih prigradskih naselja (Tvrđavica, Višnjevac, Podravlje, Josipovac, Sarvaš, Tenja, Brijesće, Brijest, Klisa i Nemetin). Ljubazno Vas molimo da pristupite anonimnom upitniku i donesete svoj osvrt na ocjenu životnog standarda te budućih potreba građana grada Osijeka.

1) U gradu Osijeku (ili njegovim prigradskim naseljima) imam prijavljeno:

boravište

prebivalište

ništa od navedenog

2) U odnosu na sljedeće gradove, mislite li da je kvaliteta života u Osijeku lošija, jednaka ili bolja?

	lošija	jednaka	bolja
Zagreb			
Split			
Rijeka			
Varaždin			
Slavonski Brod			
Đakovo			
Vinkovci			
Virovitica			

3) Smatrate li kako se situacija u Osijeku u posljednje tri godine, od zadnjih lokalnih izbora, poboljšava, ostaje ista ili se pogoršava?

poboljšava

ostaje ista

pogoršava se

4) Koje su po Vama tri najpozitivnije strane života u Osijeku:

Prva pozitivna strana života u Osijeku:

Druga pozitivna strana života u Osijeku:

Treća pozitivna strana života u Osijeku:

5) Možete li izdvojiti tri negativne strane Vašeg života u Osijeku:

Negativna strana života u Osijeku:

Negativna strana života u Osijeku:

Negativna strana života u Osijeku:

6) U kojoj mjeri ste zadovoljni sljedećim aspektima života u Osijeku?

1 - u potpunosti nisam zadovoljan/na, 2 - nisam zadovoljan/na, 3 - niti sam zadovoljan/na, niti sam nezadovoljan/na, 4 - zadovoljan/sam sam, 5 - u potpunosti sam zadovoljan/na

	1	2	3	4	5	nisam upoznat/a
Broj i dostupnost mjesta u studentskom domu						
Čistoća grada						
Usluga javnog prijevoza (broj linija, urednost, učestalost vožnje)						
Ukupna kvaliteta zdravstvene zaštite						
Broj i dostupnost stanova za najam						
Cijena stanova za najam						
Kulturni sadržaji za slobodno vrijeme (koncerti, kazalište, izložbe..)						
Sportsko-rekreacijski sadržaji za slobodno vrijeme						
Cijena javnog prijevoza						
Transparentnost rada javne uprave						
Cijena nekretnina za kupnju						
Rješavanje problema ambrozije						
Rješavanje problema štakora						
Rješavanje problema komaraca						
Uređenje javnih površina (parkova, trgova, ulica)						
Sigurnost građana i imovine						
Izlasci						

7) Ocjenite trenutačno stanje u gradu Osijeku:

jako loše

loše

osrednje

dobro

jako dobro

8) Od sljedećih projekata kojima bi se gradska vlast u Osijeku mogla baviti u sljedećih 5 godina, molim Vas za svaki od njih navedite u kojoj mjeri su po Vama važni?

1 - u potpunosti nevažan; 5 - u potpunosti važan

	1	2	3	4	5
Unaprjeđenje željezničke infrastrukture kako bi vlak Osijek - Zagreb vozio 2 sata					
Uvođenje novih zrakoplovnih linija za Zračnu luku Osijek					
Izgradnja stanova za dugoročni najam					
IT park					
Uređenje kupališta Kopika					
Street workout vježbališta po gradskim četvrtima					
Stipendije za studiranje u sektorima od strateške važnosti za grad Osijek (prehrambena industrija, IT)					
Dovršetak Kulturnog centra					
Izgradnja olimpijskog bazena					
Kvalitetnija rasvjeta grada					
Nove pozornice na otvorenom					

9) Vidite li neki važan projekt koji je potreban gradu Osijeku? Ukratko opišite:

Logic: Show/hide trigger exists.

10) Planirate li ostali živjeti i raditi u Osijeku nakon što završite fakultet?

Da

Ne

Logic: Hidden unless: #10 Question "Planirate li ostali živjeti i raditi u Osijeku nakon što završite fakultet?"

" is one of the following answers ("Ne")

11) Planirate li živjeti izvan granica Republike Hrvatske?

Da

Ne

12) Smatrate li kako ćete se u roku od pet godina nakon završetka obrazovanja zaposliti u nekom od sektora kreativne industrije?

Sektori kreativne industrije: arhitektura, audiovizualna umjetnost (film, video), baština (muzeji, knjižnice, arhivi), glazba, dizajn, mediji (tv, radio, tiskani mediji i web), izvedbene umjetnosti (kazalište, balet, ples), oglašavanje i tržišne komunikacije, knjiga i nakladništvo, primijenjene umjetnosti, računalne igre i novi mediji te vizualne umjetnosti.

Da

Ne

Ne znam

13) Molimo procijenite svoju političku orijentaciju na skali od 1 do 7, pri čemu:

1 predstavlja ekstremno lijevo/liberalno, a

7 predstavlja ekstremno desno/konzervativno.

1 _____ [] _____ 7

14) Planirate li izaći na lokalne izbore 2021.?

Da

Ne

15) Poželjna dob gradonačelnika Osijeka je:

18 - 30 godina

31 – 45 godina

46 - 60 godina

61 – 80 godina

Stariji

16) Tko su prema Vama najpozitivnije javne osobe iz Osijeka?

17) Gdje u Osijeku uživate provoditi vrijeme?

18) Koje događaje i manifestacije smatrate dobrima u gradu Osijeku:

Logic: Show/hide trigger exists.

19) Prakticirate li sportske aktivnosti?

Da

Ne

Logic: Hidden unless: #19 Question "Practicirate li sportske aktivnosti?" is one of the following answers ("Da")

20) Koliko često:

Svakodnevno

Nekoliko puta tjedno

Jednom tjedno

Rijetko

Nikad

21) Ocjenite Vašu razinu informiranja o sljedećim događanjima u gradu Osijeku:

1 - iznimno loše informiran/a, 5 - iznimno dobro informiran/a

	1	2	3	4	5
kulturnim					
političkim					
gospodarskim					

22) Koliko vam od znače nabrojene vrijednosti:

1 - najmanja vrijednost, 10 - najveća vrijednost

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ravnopravnost spolova										
Obitelj										
Domovinski rat										
Crkva										
Prijateljstvo										
Feminizam										
Brak										
Zdrav život										
Poštenje										

Kratko o Vama

23) Dio grada u kojem živite/boravite:

Gornji grad

Novi grad

Donji grad

Tvrđa

Retfala

Jug 2

Industrijska četvrt

Višnjevac

Tvrđavica

Podravlje

Josipovac

Sarvaš

Tenja

Briješće

Brijest

Klisa

Nemetin

Ne znam koji sam dio grada

Ne živim/boravim u Osijeku

24) Spol

Muški

Ženski

25) Godina rođenja:

26) Fakultet na kojem studirate

27) Kako biste ocijenili životni standard u Vašem kućanstvu:

Standard je:

ispod prosjeka Hrvatske

na razini prosjeka Hrvatske

iznad prosjeka Hrvatske

28) Ukoliko biste mogli birati između nekoliko karijernih odabira, izrazite stupanj slaganja s mogućim pojedinim karijernim odabirom, gdje je 1 - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem niti se ne slažem, 4 - slažem se i 5 - u potpunosti se slažem

	1	2	3	4	5
Rad kod poslodavca					
Samozapošljavanje					
Projektno zapošljavanje (rad na projektu/ima)					
Stručno osposobljavanje					

Hvala Vam na iskrenim odgovorima.